Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтыныһы ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 107 (4997) | 1977 сыл. Балаҕан ыйын 8 күнэ ЧЭППИЭР | Сыаната 2 харчы

КЫСТЫККА—ТОЛОРУ БЭЛЭМИ!

Бу дьыл балаҕан ыйын 5 күнүнээҕи түмүгүнэн оройуон совхоһтара, общественнай сүөһүгэ оттооһун былааныгар 69,7 бырыһыан толорон, 23337 тонна оту советуопкалаатылар. Ити былырыын баччатааҕар 6450 тонналаан арыйах. Аһылык атын корүнэрии бэлэмнээһин эмиэ быһаан. Быйыл от хаачыстыбата мөлтөх. Уһун ардахтарга ылларбыт от каротинын 40—50 бырыһыанын сүтэрбитэ чуолкай. Маннык балаһыанньаҕа 18720 общественнай ынах сүөһүнү уонна 11900 сылгыны сыл таһаарыыга тэрээһини үлэ, сүөһүтэ үлэлиир кадрдары таба аттаран туруоруу быһаарар суолталаныахтара.

Ыччат сүөһүнү мунутуурдук төлөһүттүү. Үүт ыамын намтаннар иһин охсуһуу бу күннэргэ бастакы үочараттаах сорук быһыытынан туруорулларын барыһ үлэһиттэргэ өйдөтүллүөхтээх. Ахсыһ сыл кыстыгар хас биирдии фуражнай ынахтан 752 кг үүт ыаммыт буоллаҕына, быйыл 900 кг үүтү ыыр сорук туруоруллар. Биир сүөһүттэн приһеби ыамы 95 кг-га тэҥнэһиэхтээх.

Ити соруктары ситиһиилээхтик толоруу акылаата сиһилиҥнээхтик үүммүт кыстыкка хайдах тэрээһиниэхтии кииртиттэн быһаччы тууһулуктаах. Маныаха кыстык арыыйда тэрээһиниэхтии Сүбүруускай аатынан совхозка сөҕаланна. Совхоз Хатылыттаҕы отделениетыгар икки хотон капитальнай оромуонэ бүттэ. Балаҕан ыйын 6 күнүнээҕи туругунан 450 ынырэй хотоҥҥо киирдэ. Сылан Түөлэттэр 250, Болтоҥоҕо 60 ынырэйдэр хотоҥҥо баайылыннылар эбии аһылык бэриллэр. Быйылгы кыстыгы балачча үчүгэйдик кыһаанахтар көрсөллөр. Совхоз үрдүнэн бу күннэргэ 1605 ынырэй хотоҥҥо киллэрилиннэ. Ол эрээри бу да хаһаайыстыбаҕа итэҕэстэ үүгүтэр.

Оттоон Карл Маркс аатынан совхозка кыстыкка бэлэмнэнии быһаарыы таҕыста, үүгүс хотоннор сыбахтара ситэриллэ илик тэр, хаһа сүөһү ханнык хотоҥҥо кыстыахтааҕа быһаарылла илик.

Быйылгы кыстык бэлэми хаһаайыстыбаларбытыгар уратылаан буоллар. Ол-курдук, биир условнай төбөрө кыстык устата 14,3 центнер от тиксэр, ол эбэтэр былырыыҥгыттааҕар 3,5 центнэрдэнэ арыйах. Аһылык единицата 2,2 центнэриэн аччатыллар. Дьиҥнээх кырыымчык кыстыкка биллэн турар, эбии аһылык быһаарар оруолу ылыахтаах. Онон совхозтар салайааччылара, специалистар дуҕаны, лабыктаны бэлэмнээһиҥҥэ, хонуһу бэйэлэ ула улахан болҕомтолорун уруоҕахтаахтар.

Быйыл кыһын Карл Маркс аатынан совхоз Бахсытааҕы, Мүгүдэйдаабы отделениелара сүөһүлэрин Мындаабаайыга, Эриилик Эристиин аатынан совхоз 650 тонналаан Амма уҥуор уонна Иуотараҕа, сылаҥнар Мырылаҕа кыстатыахтаахтар. Онон суйу күннэргэ общественнай сүөһү-аҥ хамсаһыына тахсарыыан сибээстээн оһуобай тэрээһини үлэлэр ыытыллыахтаах. Балаҕан ыйын 20 күнүгэр диэри питиллэр сүөһү олоччу хотоҥҥо киирэхтээх.

Кистэл буолбатах, ааспыт кыстыкка хотоннор тыһыыларыттан, хотоҥҥо хойутаан киллэрбиттэн үүгүс сүөһү чоккуйуутэ, туһата суох өлүүтэ таһаарыллыбыта. Ити итэҕэстэр быйыл хатыланыы суох өлүүтэ таһаарыллыбыта. Ити итэҕэстэр быйыл хатыланыы суохтаахтар. Орөһү уонна ырыган ынырэйдэр бу күннэргэ хотоҥҥо киирэллэрэ, эбии аһылыкка тураллара наада.

Сүбү күннэргэ хотоннор, телятниктар оромуонэлэрин ситэрэ охсан, общественнай сүөһүнү ичигэс кыстыкка киллэрии — барыһ совхозтар салайааччыларын, парткомнар, маҥнайгы сүһүөх партийнай тэриллэлэр, сельсоветтар исполкомнарын, профсоюзнай, комсомольскай тэриллэлэр уталлыгыллыбат соруктара.

Общественнай сүөһүгэ — ичигэс кыстыгы!

ЭДЭР СААС ОКТЯБРЬГА АНДАҔАЙАР

ИВАНОВО (ССТА корр). Манна советскай норуот революционнай, бойобуой уонна үлэҕэ албан аатын миэстэлэриэн комсомолецтар итиэнэ мөччүөр походтарын кылаһылаахтарын. Бүтүн Союзтааҕы слеттуу бэлэмнээҥҥэ үөрүүлээхтик түһэраннилэр. Маныан норуот хорсун быһыытын суолдьуттарын патриотическай хамсаһыныларын ахсыс этэбэ түмүктээбэ.

Поход маршруттарынан 30 мөлүйүөнтэн тахса уолаттар уонна кыргыттар аастылар. Бу иэмэ бойобуой уонна үлэҕэ албан аат 130 тыһыынча музейдарга, хосторо итиэнэ музыкуктарга аһылыктылар, уонунан тыһыынча биллибэт-көстүбэт героһдар аатара чуолкайданныллар. Слеткэ кылаһылаахтар рапордаларын мөччүөр Октябрь знаменытар бэриниилээбэр андаҕар быһыытынан дуораһыйда.

Юбилейдаах сылга Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунаабы отделениетыгар бастыҥ үлэһиттэрбитэр буруо: ытыччы аныыр, сиэттит күүстэрэ ас күтэн муораалыы долгуйарын көрүөххэ олус дьикти, кэрэ. Ыраах юмбайыкар, хараабыла сапатар дылы, артыый адай устолларр.

Үлэ хаамыытын билсиһэ кыһыл былааҕынан, плакаттарынан ытыра, тырымныы турар культурнай отууга тиийэн кэлэбит. Биһиги үүлүк үүнүү звеногун салайааччы Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһита Н. Е. Яковлева көрсөн кэпсэттибит.

ҮРДҮК ҮҮНҮҮ ЗВЕНОТУГАР

ФОТОРЕПОРТАЖ

— Бүрдүк хомуурун саҕалаабыппыт нэдиэлэттэн орто, иккис смеианан тэлэппэбит. Барыта 1047 гектардаах сиртэн үүнүүнү хомуйуохтаахпыт, бүгүҥҥү туругунан 322 гектар хомулуннна, сууккаҕа 18 тонналыы бүрдүгү тиэйтэрэбит. Аннабыт күрдүк күрааһын күннэр туран биэрдэлэр. Оннн бу күннэрн мунутуур кодьүүстээхтик түһэнэргэ кыһаныабыт. Бомбайдардар да, шоферлар да үлэҕэ үөрүйэх дьонпор, — диэн кэпсиир Николай Егорович Бибиги ити кэпсээтибэт Хатыҥ Арыы баһылыатыгар буолбута. Отделение бүрдүү үүнээрээччилэрэ хомуурун ылааҕас болдьохха ыытарга биго быһаарыныахтаахтар. Кинилэр бу быдьаһыыгын күннэргэ биир да чаайы, ыгыүүгэни сүтэрии уларан охсуһааҥын үчүгэйдик ойдуулээр. Оттон ити буолас буолуо: күүһүнэн - кыыһынан хотоҥ, үүлүк оторуэтуоланахтын үлэлиилэрин аттыы кэлэбүн уонна биэрбит биго тылларын чиэстээхтик толороллорутар эрэнэбин.

П. ОКОНЕШНИКОВ.

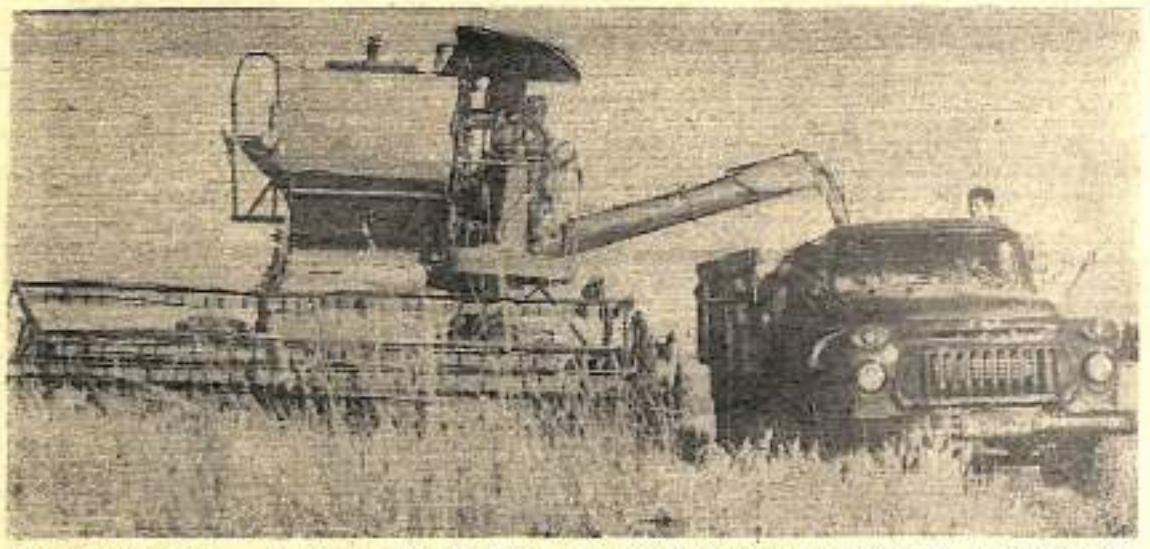

СНИМОКТАРГА: үөһээ — 13 № дээх Одьулуунаабы СПТУ выпускницга Иван Иванович Седалищев уонна шофер Николай Исакович Саввин комбайн бункерыттан сана үүнүүнү массыына кузовугар куттараллар. АЛЛАРАА: звеновод Н. Е. Яковлев үлэтин кэмигэр.

Автор фотота.

Ходуһаҕа, бааһынаҕа хас биир күнү, хас биир чааһы мунутуур көдьүүстээхтик!

Сылгыһыттар — хоһуун отчуттар

Филипп Данилович Кропачсов Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтаабы отделениетыгар сылгыһыттарын звеногун салайар. Билигин ахсыс буолан 1212 сылгыны көрөллөр-истэллэр. Ити туһаныллыах үлэлэрин таһынан, күөх сайын биэрэр бэйэлэрин сомсууга көхтөөхтүк кытталлар. Опытгаах рабочай бөһүлүүр көлөтүн звеното юбилейдаах сыл оттооһуҥун сезонугар 500 тонна оту соруотуопкалыыр соруктаах. Кинилэр бу күннэргэ техника кыайан киирбэт ходуһатыгар Сөкүүс үлэлиилэр.

Звеноҕа оҕустарааччылартыыллар Ф. Д. Кропачков, С. Г. Собакин, С. А. Попов, мустарааччыларыттан М. И. Брылгаев, Е. Н. Маслаев, кэбиһиигэ трактарист М. Г. Николаев, ыламаһыттарынан Иван Ильяпонов, Степан Федоров, Николай Аркаков, Иван уонна Платон Егоровтар ананан үлэлииллэр. Биирдэр ардахтаах күннэргэ уу отун орууллар, сиппэс уталлар, от күрүөтүн туталлар. Онон сайынгы ыламаһыктаах күннэр таах хаалыылларын таһаарбаттар. Ол да иһин «Сөкүүс» отделениеҕа биир бастыҥ үлэлээҕинэн аатыллар.

Бэрэһиэдиги түмүгүнэн звено 432 тонна бастыҥ хаачыстыбаах оту чэмчэтэн күрүөхтээтэ. Итиини таһынан 250 тонна сиппэйэ бэлэмнээтилэр. Билигин бу күрааһын күннэри баттаһа отчуттар ходуһаттан тахсыбакка күрүүмнээхтик оттуу сыдьаалаах. Кинилэр сүөһү аһылыгын бэлэмнэһиигэ туруоруммут соруктарын хайаан да толороллор түһүгэр дьулуурдаах үлэлии.

С. АЛЕКСЕЕВ.

Үөрэнээччилэр көхтөөх көмөлөрө

Былырыгы юбилейдаах сылга Субуруускай аатынан совхоз 70, Эриилик Эристиин аатынан совхоз 50 гектарга хортуоппуйу оҥоппуттара. Бу күннэргэ оскуолалар үөрэнээччилэрин уонна нэһилиэктэр общественноотарын күүһүнэн сана үүнүүнү хомуйуу үлэтэ ыытыллар. Хатылы отделениетыгар интернат-оскуола, Чурапчы, Хатылы орто, Чурапчы 1 уонна 2 №-дээх аҕыс кылаастаах, оттон Хоптоҕо отделениетыгар Дириҥ уонна Чурапчы орто оскуолаларын үөрэнээччилэрэ көхтөөхтүк көмөлөһөллөр.

Субуруускай аатынан совхозка 23, Эриилик Эристиин аатынан совхозка 25 гектартан хортуоппуй хомулуннна. Оройуон үрдүнэн гектартан ортотунан 45-тии центнер үүнүү ылыллар.

«СО» корр.

Бырайыагы дьүүллэһии

ССРС ТӨРҮТ СОКУОНА

ССРС саҥа Конституциятын бырайыагын бэһаарыгар табаарыс Л. И. Брежнев бырайыакка туох саҥа баарын кылгастык хайысхата — бу социалистическай демократияны кэҥэтии уонна дириҥэтии буолары, сайдыылаах социализмы тутуу биһиги партиябытыгар советскай гражданнар бырааптарын уонна эбээһинэстэрин туһунан балаһыанньалары ааҕан тупсарар кыаҕы биэрэрин тустарынан эппитэ.

Советскай демократия — бу дьиҥнээх, олоххо тыынныах демократия. Биһиги гражданнарбыт бырааптара уонна эбээһинэстэрэ кэнникү майгылар эрэ буолбатахтар, олу тэҥэ хааччыллаллар. Төрүт Сокуон бырайыагар советскай дьоннор политическай, социальнай-экономическай уонна түс бэйэлэрин бырааптарын итиэннэ эбээһинэстэрин таарыйар балаһыанньалар дириҥэтиллибиттэр уонна кэҥэтиллибиттэр.

Биһиги государствобыт, холобур, үлэлиигэ кыаҕы хааччыйар эрэ буолбакка, ону ааһан профессиональнай бэлэмнээнигэ идэни талыыр бырааны эмиэ хааччыйар. Конституция бырайыагар дьэ чопчу итн курдук суруллубут.

Капиталистическай дойдуларга итиннэккэ маарыннар туох даҕаны суох. Үлэтэ суох буолууну уонна экономическай тэҥнэри бараабыны билбэт буржуазнай дойдуну булбаккын. Оттон ол ордук кимиэхэ өхсүүлээнэй? Үлэ дьонугар. Үлэһит коллективнэр, киһи илиитэ уонна дьоҕурдара атыы-тутуу объектынан буолар дойдуларыгар ханнык бырааптар тустарынан этиэххэ сөбүй?

Норуот уопсай советскай государствотын демократическай характера киһи киһи — көҥүлүн хааччыйарыгар ырыыхайдык көстөр. Советскай былаас киһини көлөһүннээһинтэн, экономическай уонна политическай баттаҕтан босхолообута. Хас биирдии киһи нинигэр бэйэ барыы дьоҕурун сайыннарарыгар киэҥ саҕах арыллынна, общественнай уонна государственнай дьыалаларга кыттыыны ылларга кыах бэрилиннэ.

ПАРТИЯ социалистическай демократия не хаһаанын чопчу үлэһиттэр общественнай уонна государственнай салайыылаах бонн уруостарга баһаарыыта активнайдык кыттыыларыгар көрөр. Биһиэхэ демократия кэҥээһинэ сыдарэбэдин сатааһыы буолбатах, биһиги үлэбит-хамнаһыбыт бүттүүнүттэн тыын ыаллаах усулуобуйата, коммунистическай общество — дьоһуннаах хамсатар күүһэ.

Үлэ коллективтарын оруолларын туһунан балаһыанньа Төрүт Сокуон бырайыагар киллэриллибитэ түбэһиичэ буолбатах. Ити партия принципиальнай линиятыгар, киһи производствоны салайыы демократическай төрүттэригэр туох суолталаны биэрэригэр толору сөп түбэһэр.

Итини тэҥэ общественнай олоххо бүттүүннүүтүгэр Советтар оруоллара күүһүрдүү көрүллүбүт. Советтар, биллэрин курдук, биһиги дойдубутугар государственнай былаас суос-соҕотох органнарын буолбуттара, буолаллар уонна буолуохтара.

Билигин биһиэхэ үлэһиттэр депутаттарын 50,6 тыһыынчаттан тахса бары сүһүөх Советтара бааллар. Кинилэргэ 2,2 мөлүйүөнтэн тахса депутаттар — государственнай былааһы быначчы тутааччылар үлэлииллэр. Кинилэр советскай общество бараһын араҥаларын сирэйдээн көрдөллөр. Конституция бырайыага Советскай былаас органнарын үлэлэрин оссо активнай оҥорууга уонна тупсарыыга, демократияны киһи бары хаһысхаларынан сайыннарыыга саҥа кэскиллэри арыйда. Советтар бырааптара уонна эбээһинэстэрэ чуолкайдык быһыллыбыттар, Советтар ситэриилэх уонна дьаһайар органнара, талыллааччылар итиэннэ дуоһунастаах дьон үлэлэрин-хамнастарын хонтуруоллааһыннарын уһуннаах характера урааты бэлиэтэнниэ.

САМАЙ ЧАҔЫЛХАЙ ДЕМОКРАТИЯ

ДЕМОКРАТИЯ САЙДЫЫТЫН эрэ күүрдэр уонна тэрийэр күүһүнэн Коммунистическай партия — советскай политическай система ядрота буолар. Саҥа Конституцияҕа ССКП политическай салайааччы, советскай норуот бары кыайыыларын эрэ күүрдээччи уонна тэрийээччи быһыытынан оруола дойду историятыгар аан бастаан сэкүөнүнэн бигэргэнэр.

Партия ханнык эрэ общество үрдүнэ турар күүс буолбатах. Киһи норуот ортотугар олорор, киһи бастаан иһэр этэрээтинэн буолар. Партийнай тэрилтэлэр дьиэ даҕаны дойду бары үлэһит коллективтарыгар үлэлииллэр. Кинилэр норуот маассатын опытын, билиитин-көрүүтүн, интэриэстэрин, дьулуурун түмүйэр, государственнай былаас уонна норуот, киһи уонна олохтоох сирдэр, икки ардыларыгар хардарыта сибээһи хааччыйар ыыхтааххтар.

ССКП салалтатынан социалистическай демократияны тупсарыы процеһа советскай общество бары — социальнай уонна хаһаайыстыбаннай, политическай уонна культурнай — эйгэлэригэр барар. Социальнай-экономическай тутул да, политическай система да, государственнай органнар механизмнарын да, тас политика да тустарынан буоллун, бырайыак ханнык баҕарар көһатын ылан көрдөххө, кинилэр бары демократическай төрүттэри дириҥэтии уонна кэҥэтии тыыныынан иитийэллэр.

БЫРАЙЫАК профсоюзтар, комсомол уонна атын маассабай общественнай тэрилтэлэр оруоллара үүнэ турарын көрдөрөр. Кинилэргэ законодательнай көҕүлээһиннэ, политическай, хаһаайыстыбаннай уонна социальнай-культурнай боппуруостары быһаарыыга кыттыыны ыларга бырааны бэрилиннэ. Демократияны тупсарыы уонна кэҥэтии соруктарын ыыхха киилэрин туран, партия ити тэрилтэлэри поттүө маассалары кытары сибээс бары төһүүлэрин үлэлэтэргэ, норуот эбүлээһиннэр уонна опытыгар ордук киэҥ суолу таһаарарга дьулуһар.

Социалистическай демократияны государство бырааптары, социалистическай бас билиини харыстааһыы күүдүк функциялары тэн кыайан араарыллыбат. Бырайыакка законнааһы уонна государственнай правовой бэрээдэги салгыы бөҕөргөтүү линията чуолкайдык ыйыллынна. Партия уонна государство киһи бырааптарын кэһиини утары туһааныйыллыбыт биһиги сокуоннарбытын сылаапта суох тупсаралар.

Балаһа турар итэҕэстэргэ сыныааны биэрии, советскай дьон аһохторугар, үлэлэригэр туох хэһэйдиири кытары эйэлэһии демократияҕа ханан да дьүөрэтэ суохтар «Демократия» диэн тыл дьиҥэ «норуот былааһа» диэн суолталаах. Биһиэхэ кырдьыга даҕаны норуот салайар, дьоннор саамай киэҥ социальнай уонна политическай бырааптарынан туһаналлар. Ол эрэри норуот былааһа — бу ылтаахтах, өйдөөн-саныаан туран дьиэлэнииминэлээх уонна үрдүк тэрээһиннээх буолууну булгуччу эрэйэр былаас. Киһи общественно хороннуулэну оҥоһооччулары кытары эйэлэспэт.

Ол иһин бырайыакка бырааптары уонна көҥүллэри общество итиэннэ государство интэриэстэрин, атын гражданнар бырааптарын утары туһаныы бобуллуларын туһунан, политическай көҥүллэр үлэһиттэр интэриэстэригэр итиэннэ социалистическай тутулу бөҕөргөтүү сыалларыгар сөп түбэһиннэрэн бэриллэллэрин туһунан быһаччы этиллэр.

БИҺИГИ ДОЙДУБУТУГАР үлэһиттэр ССРС саҥа Конституциятын бырайыагынан көрүллүбүт көҥүллэрин уонна бырааптарын дьиҥнээхтик олохха киллэрии общественнай үлэһиттэр интэриэстэригэр саамай кырдьыктаахтык тэрийэн холобурунан буолар.

Биһиги саҥа Конституциябыт аан дойдуга бүттүүннүүтүгэр социалистическай государство хайдах сайдарын илэ-чахчы көрдөрүө, социалистическай демократия диэн хайдаҕын, киһи ис дьиҥин илэ чахчы көрдөрүө. Биһиги Конституциябыт норуот киэҥ маассалара государство уонна общество дьыалаларын салайыыга кырдьык үүнэ турар дьиҥнээх кыттыыларын араас формаларын уонна сүрүн даҕаһыылаах көрдөрүөҕэ, оннугу буржуазнай дойдулар билбэттэр.

Н. ФОМИН.

«Правда» пресс-бюрота.

ДОРУОБУЙА ХАРЫСТАБЫЛЫГАР

«ССРС гражданнара доруобуйа харыстабылыгар бырааптаахтар. Ити бырааы доруобуйа харыстабылын государственнай учреждениелара оҥорор босхо эмиэ квалифицированнай көмөлөрүнэн хааччыйыллар».

(ССРС саҥа Конституциятын бырайыагыттан).

ЛИТОВСКАЙ ССР. Каунастааҕы 240 миэстэлээх хараҕы эмтиир клиника — республика бодоҥ эмтиир кининэриттэн биирдэстэрэ. Саамай аныгылыы медицинскай аппараттарынан сэбилэммит үрдүк квалификациялаах специалистар глаукоманы, катарактаны, харах оттон да атын ыарыылардын ситиһиилээхтик эмтииллэр. Клиникаҕа итиниг таһынан Каунастааҕы медицинскай институт профессора Э. Дакторавичене салалтатынан улахан научнай-чинчийэр үлэ ыытыллар.

СНИМОККА: врач С. Рыление оҕолор эмтиллэрүгэр.

А. Паленис фотота, ССТА фотохроникатa.

КӨРДӨБҮЛҮ КҮҮҺҮРДҮӨХХЭ

ССРС саҥа Конституциятын бырайыагын дьүүллэһии муннахтарыгар олохтуот Төрүт Сокуонун үлэһит дьонноор биир саҥалаах баһирииллэрин туһунан этиилэр. Бу сүҥкэн историческай суолталаах докумуоҥҥа советскай гражданнар бырааптарыгар уонна көҥүллэригэр аналлаах элбэх ыстатыйалар бааллар. Итилэргэ олоххо киллэрии биһиги бары бэйэбит эбээһинэспитин хайдах толорорбутуттан улахан тутулуктаах. Бырайыакка «...Биһиги дойдубут гражданина ССРС Конституциятын, советскай сокуоннары тутуһар, социалистическай бииргэ олоруу быраабылаларын ылыктыыр, государство уонна норуот уопсай бас билиитин араччылыыр, ССРС гражданинын үрдүк аатын достойнайдык сүгэр эбээһинэстээх» диэн суруллубутун мин ордук сөбүлээтим.

Онон хас биирдии гражданин бэйэтин бырааптарын туһаныыны туруорсуон иннинэ, государство иннигэр эбээһинэстэрин чиэстээхтик толоруох тустаах. Ол иниттэн советскай общество олоҕун ханнык баҕарар салаатыгар тахсар сокуоннары хайаан-наабакка тутуһуохтааҕыныт диэн саныыбын. Маныаха эппиэтинэһи үрдэтиэххэ наада. Кистээн буолбатах, биһиэхэ үлэҕэ-хамнаска ээл-дээл сыһыанныһааччылар, дьоннор достоинстволарыгар ытыйталбаттыны сыһыанныһааччылар, биир итэҕэстэри көрө-көрө билбэтэҕэ буолааччылар, общественнай бэрээдэги кэһээччилэр бааллар-ааннан да буоллар көстөөччүлэр.

Ити дьон ой-санаата хаһааннытааҕар даҕаны үрдээбит киэҥ харах ханан да дьүөрэтэ суох. Онон дьиҥнээх коммунистическай ойуунн-санаанан салайтарыахха, советскай дьон майгыларын-сигилиилэрин кодекстарын бары көрдөбүллэрин ытаанахтык тутуһуохха наада. Итилэр кимтэн да тутулуга суох ирдиниэхтээхтэр. Оччоҕуна кыра да, улахан да коллективтарга үлэһиттэр бэйэ-бэйэлэригэр үтүө сүөбастаахтык сыһыаннаһыылара, харааҥыта үбаастааһыннара бигэтик олохсуйуоҕа, бары биир ойго-санааҕа, сыалга-сорукка түмүллүөхтэрэ, государственнай уонна уопсай интэриэһи үрдүктүк тутуохтара эта диэн саныыбын.

Холобур, мин салайар сылгыһыттарым звенотун дьоҕус коллектива, биир сыаллаах-соруктаах, биир өйдөөх-санаалаах буолан, үлэҕэ-хамнаска маҥнай үрдүк көрдөрүүлэри ситиһэр. Быйылгы юбилейдаах сылга улахан сылгыны тыырныах иитиигэ, төрүөҕү ылыыга Эрилик Эристиин аатынан совхозка Хайахсыт отделениетын сылгыһыттарын звенота социалистическай куоталаһыыны күөнүгэр иһэр.

Н. КОНДРАТЬЕВ,
звеновод.

Агитатордарга, политинформатордарга көмө

СОВХОЗТАР СҮӨҺҮ ИИТИИТИГЭР 1977 сыл БАЛАҔАН ЫЙЫН 1 КҮНҮНЭЭҔИ

[Совхозтар]	Эт оҥоһуута (центнер) тыыннаах ыйааһынынан				Үүт валовой ыама (центнер)				Биир фуражнай ынахтан ыама (кг)			Үүтү государствоҕа атыылааһын (центнер)				Эти государствоҕа атыылааһын (центнер)			
	Аҕыс ыйдаах былаан	Туолла	%	1976 с. ±	Аҕыс ыйдаах былаан	Туолла	%	1976 с. ±	Аҕыс ыйдаах былаан	Туолла	1976 с. ±	Аҕыс ыйдаах былаан	Туолла	%	1976 с. ±	Үс кыартаалтааҕы былаан	Туолла	%	1976 с. ±
К. Маркс	3670	1800	48,6	+420	24480	26580	108,6	+2701	1065	1073	+22	18110	19280	106,5	+1912	3570	1799	50,4	+549
Субуруускай	3570	2089	58,5	+10	23040	20586	89,3	+1674	897	768	—2	16480	15861	96,2	+1998	3570	2088	59,0	+328
Э. Эристиин	2930	1691	57,7	—42	22370	25099	112,2	+1735	1209	1401	+18	16970	18719	110,3	+845	2860	1645	57,5	+65
Ор. үрдүнэн	10170	5580	54,8	+418	69890	72265	103,4	+6110	1021	1040	+9	51569	54538	105,8	+4287	10600	5559	52,4	+685

Улуу Октябрь 60 сылын көрсө

ТЭҤНЭЭХТЭР ИЛЛЭЭХ КЭРГЭННЭРИГЭР

Грузинскай Советскай Социалистическай Республика

„...Грузия ааспыт уонна баран иһэр суола—бу биһиги норуоттарбыт улуу сомоҕолоһууларын бүттүүнүн суола".

Л. И. Брежнев

Грузинскай ССР столицата Тбилиси. Орджоникидзевскай оройуонугa Важа Пшавела проспегар саҥа архитектурнай комплекс.

БЫРААТТЫЫ ДОҔОРДОҺУУ ҮТҮӨ ТҮМҮГЭ

Грузия үлэһиттэрэ Советскай Союз норуоттарын бырааттыы кэргэннэригэр сүгэн кыайыылары сиҥистэ. Республика ситиһиитин сөптөөхтүк сыаналыыр наадатыгар, революция иннинээҕи Грузия промышленноһа ыгардас кустариай производствоттан, испинискэ уонна кириинчэ фабрикаларыттан, хас да рудниктартан эрэ турарын саҥатыахха сөп.

Грузинскай ССР бүгүн — хара уонна оҥоһох металлургия, локомотивы, станогы уонна автомобилы, электрическэй прибордары оҥорор, тох уонца промышленность атын да үүнүү салааларын республиката.

Онус пятилеткаҕа республика промышленнай бородууксуйатын кэмэһэ 41 бырыһыан улаатыаҕа. Киин норуотун хаһаайыстыбата сайдыытыгар дойду бүттүүнэ комалэһөр. Маннa металлургическай заводтарга оборудованнелар, гидроэлектростанцияларга турбиналар, экскаватордар уонна тыа хаһаайыстыбатын модун массыыналара, хайа комбайннара уонна станоктар кэлэллэр. Бырааттыы республикалартан тыһыынчанан специалистар саҥа предприятиелары тутууга, оборудованнелары үлэлэтиигэ кытталлар.

Советскай былаас сылларыгар Грузия социалистическай хаһаайыстыбата аныгылыы техниканан сэбилэнэ, Грузия дойдута чэйи оҥоруу сүрүн базатынан буолла. Сыдыы аайы сири иһүөлсүтэр үлэ кэҥээн иһэр.

Экономика дохсуннук сайдыыта культура үрдээһиннии уонна үлэһиттэр олохторун үйгута тупсуутун төрүтүнэн буолар. Республика норуотун хаһаайыстыбата уонна культурата сүһүөҕэр туруутук уонна сайдыытын историята — ленинскэй национальнай политика, советскай норуоттар бырааттыы доҕордоһууларын күүһүн уонна олохҕо дьоҕуруун итэҕэтиилээх холобура.

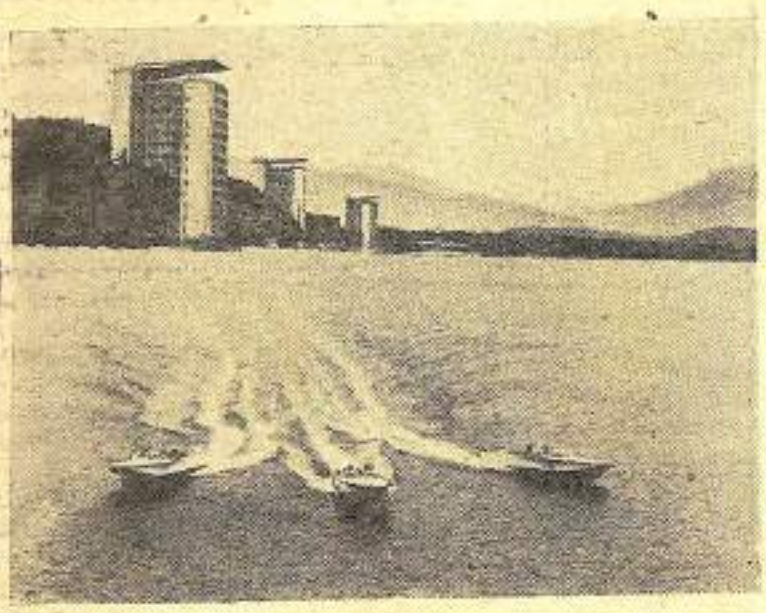

Грузия эдэҕэс ахсаанныах чэбдигирдэр тэрилтэлэрэ сайынгы сезон саҕаланыаҕыттан эдэҕэс ахсаанныах сынньанааччылары ылаллар. Ангардас Пицунда курортарын пансионнаттарыгар бир бириэмэҕэ үс тыһыынча киһи сынньанар.

СНИМОККА: Пицунда муораттан көстүүтэ.

ДОРУОБУЙАНЫ БӨҔӨРГӨТӨР КЫРААЙ

Грузия кэһиллиэнньэтэ хас сайын аайы, быйа холуйан, 2 мөлүйүөн киһинэн — республикаҕа дойду бары муннуктарыттан сынньана кэлээччилэринэн эбиллэр. Айылҕа киниэхэ дьикти салгына, минеральнай уудары уонна чаҕыл күүн кэччэйбэккэ бэтэхтэбэтэ.

Государство уонна профсоюстар курортары киҥэтиитэ уонна доруобуйа харыстабылын саҥа тарилтэлэрин тутууга забах үөһү ороскуоттуулаах. Пицунда курорду салгыы сайынарыгар уонуннан мөлүйүөн солкуобай барыллыта. Боржомга, Гаграга, Новай Афонтэ, Гудаутаҕа курортары тутууга үүнүү ороскуоттаныллаҕа.

Онус пятилеткаҕа саҥа комфортабельнай санаторийдар уонна пансионаттар Цхалтубоҕа, Боржомга, Сапаремаҕа, Бакуриаҥа, Джаваҕа, Кобулетиҥэ, Новай Афонтэ тутуллуохтара. 1980 сылдаахха Грузия профсоюзунай чэбдигирдэр уонна туристическай тэрилтэлэрэ иэсэ 10 тыһыынча миэстэнэн кэҥэтиллиэхтэрэ.

СЫЫППАРАЛАР уонна ЧАХЧЫЛАР

⊙ Грузия территориятa — 69,7 тыһыынча квадратнай километр.

⊙ 1977 сыл тохсунньу 3 күнүгэр Грузия 5 мөлүйүөн кэһиллиэнньэлээх республиката буолбута.

⊙ Грузинскай ССР составыгар Абхазскай уонна Аджарскай автономнай республикалар уонна Сэҕэрүү Осетия автономнай уобалаҕа киирэллэр.

⊙ Советскай былаас сылларыгар Грузияҕа 1200 тэн тахса бэдэҥ промышленнай предприятие тутуллубута.

⊙ Грузия колхозтарыгар уонна совхозтарыгар 26 тыһыынча агроном уонна тыа хаһаайыстыбатын атын да специалистара үлэлиллэр.

⊙ Республика хас уон тыһыынча кэһиллиэнньэтигэр 41.1 врач тиксэр. Грузияҕа 1400 эмтээх минеральнай источник баар. Цхалтубо, Боржоми, Абастуманы курдук курортар аан дойдуга биллэллэр.

⊙ Республика 3858 библиотекатын кинигэтин фондатa 30 мөлүйүөнтэн тахса томнаах.

⊙ Грузияҕа 2259 клуб уонна культура дьиэтэ, 81 музей, 23 профессиональнай театр, 1965 киноустановка баалларр.

⊙ Билигин Грузияҕа 70 электростанциялар үлэлиллэр. Киинэлэр сылын аайы 12 миллиард киловатт-чаастан ордук электроэнергияны биэрэллэр. «Ильич лампочкалара» үрдүк хайалаах Сванетиены уонна Колхида толоонноруу эмиэ сырдаталлар. Билигин иэсэ Ингурскай ГЭС каскада туруллар.

БИЛИИ ЧЫПЧААЛЛАРЫГАР

«Тигр тириилээх баргэн» диэн ааҕаатта. Билигин республика Шота Руставели кэпэт-сүнньэт айымныытын ыһыл төрөбүт сирдэригэр 60 сыл анараа оттуттэр бэрт адыйах дьон ааҕара. Бэйэтин сүрүтүн-бичигин биһиги эрэбыт инниэҕи VIII үйэҕэ оҥостубут Грузияҕа наһилиэнньэ баһыйар үүнүү оттон уоҕуҕэ суох эта. Советскай Грузияҕа, ити эмиэ эйдэҥ атын республикаларыгар курдук, ааҕыат-суруйбат дьон суох буолбуттара

Республикаҕа 11 издательстволарa сылын аайы 17 мөлүйүөн экземпляргаах 250 тус-туспа ааттаах кинигэни бэчээттэһэр; таһааралар. Ити ааттаах хас сүүс кинигэҕэ иҥүүчэ, грузин, армян, азербайджанец, абхаз, осетин тылынан бэчээттэммит. 150 кинигэ уонна 40 периодическай таһаарыллар тиэрэллэр.

СНИМОККА: Эрге Хелвачарскай оройуон чэйи үүнээрэччилэрин звеноларын салайааччы Аджарскай АССР Верховнай Советын депутата, Грузия Коммунистыын КК чилиэнэ Гугули Юзиповна Чанидзе.

ССТА фотохроникata.

ААТЫРБЫТ ЧЭЙ

Грузия — үөһүлээх сараай. Киниттэн оҥоһуллар дойду аатын үүнэр оройуоннарыгар үүнээйэ өстээх культуралар ситаллар. Республика чэйи, цитрустарa, эфирнай арыыны, винограды биэрэр. Бу уонна маннан да атын тыа хаһаайыстыбатын культураларын үүнээрин билэр-көстөр плин үлэтин ыытта сибээстээх. Холобур, бир квадратнай метр иэнигэ үүнүүчэй умнастарын түөрт тыһыынча сэбирдэхтэрэттэн бир биэриэҕэ анараас уонтан биэрэ эрэ хомуллaрын киһи барата билэр буолбатах. Оттон бу иэнигэ үнүгэстэрэ күн ахсаана киниэхэ баастахтыына, сарсыардатыттан киинэлэр кытаатан үрдүк ёрттээх чэйи бөлөмнөнөрө табыллан суох буолаллар. Оҕо эрэгэи виноградтар бу олус уустук үлэ төрүнэ сылыйа механизациялаахтар. Байнал сири анараа чөчүлэр 365 тыһыынча тонна чэй элбэҕин хомуйаргa сорудахтыыллар. Үрүҥ республика хаһан да итинник ситэри хомуйбатaҕa.

Грузияҕа виноградниктар 137 тыһыынчаттан тахса гектар сири сабардыыллар.

КӨРДӨРҮҮЛЭРЭ

Ынах төрөөтө		Ынах сүөһү өлүүтэ		Оҕо иһиэгэр ыарый		Кулун өлүүтэ		Ынаҕы иск. сиэмэлээһини	
1976 с.	1977 с.	1976 с.	1977 с.	1976 с.	1977 с.	1976 с.	1977 с.	График	Туолла
2031	2101	186	265	67	178	101	81	1190	1601
1804	1860	414	395	195	255	86	85	890	1048
1683	1725	111	112	56	81	62	57	890	1114
5518	5686	711	772	318	514	249	223	2970	3766

Государственнай статистика ороЙуоннаагы инспектурата.

Комментатор колонката

БИИР САНААЛАНЫЫ МОДУН ХАМСААҺЫНА

Эһэ бүтүн аан дойдутааҕы советын ситиарыытынан балаҕан ыйын 4 күнүттэн Чили норуотун биир санааланыы аан дойдутааҕы нэдиэлэтэ саҕаланна. Үгүс дойдулартан кэлэр бастакы иһитиннэриилэртэн көрдөххө, Чили норуотун кытары биир санааланыы митииннэригэр, демонстрацияларыгар уонна атын даҕаны манифестацияларыгар нэһилиэнньэ киэҥ араҥатын представителлэрэ кытталлар. Аан дойду общественноһа фашистскай хунта уонна кинини өйөөччүлэр хара дьайдаах дьыалаларын сэмэлиир куолаһа уордаахтык дуораһыйар.

Дьиикэйдик репрессиялааһыннар Чили норуотун дьулуурун булгурутаатылар. «Көннөрүү реформалар» тустарынан сымыйа эрэннэриилэринэн бэйэтин норуотун уонна аан дойду общественноһын албынныы сатыыр Чили палачтарын маневрдарын дьэ итинэн, ону тэҥэ Чили патриоттарын кытары биир санааланыы аан дойду үрдүнэн хамсааһына үүнэ турарынан быһаарыахха сөп.

Ол эрээри итин маневрдарынан кими даҕаны муннарыахтара суоҕа. ХНТ киһи бырааптарыгар аһын комиссияларыттан биирдэстэрин сессията Женеваҕа сайыардыы аҕай түмүктэннэ. Онно тыл эпиттэр Чилигэ террордар уонна репрессиялар режимнэрин уордаахтык сэмэлээтилэр. Кинилэр бу дойдуга иһэххэ тэпсиллибит киһи бырааба суһаллык чөлүгэр түһэрэри, муннааһыны-сордооһуну уонна түбэспиччэ хаайталааһыны уураталары модьуйдулар. Кинилэр Чилигэ репрессия күүһүрүүтэ араҥаныгы дойдулар Пиночет режимигэр кредиттэринэн, заемнарынан уонна быһаччы капиталы угуулларынан өйөөрөр бааһынаннай-финансовай өйөбүллэрин кытары быһаччы сибээстээҕин ыйдылар. Болҕомто Хунтаҕа АХШ өттүттэн оҥоһуллар үүнэ турар бааһынаннай уонна финансовай өйөбүлэ туһаайылынна.

Чили патриотическай күүстэрин дьулуурдарын түмүгэр бииргэ норуот босхолонуулаах охсуһуутун саҥа кэрдиистэригэр киирэргэ усулуобуйа тэрийиллэр. Коммунистар Чили норуотун фашистскай диктатураны суулларар, саҥа, демократическай режими олохтуур иһин охсуһуутун күүһүрдэргэ ыҥыраллар. Ити ыҥырыы истин сөпсөһүүнү дойду нэһилиэнньэтин улам киэҥ араҥатын өттүттэн ылар. Чили Коммунистическай партиятын соторутааҕыта бэчээттэммит манифеһыгар киһи «ис сүрэхтэн ахсаабат биир санааланыы иһин» аан дойду общественноһыгар махтала уонна «Чили бонуруоһугар ХНТ уураахтарын үтүө суобастаахтык толорор иһин, хунтаны өссө ордук толору итиэнин кольүүстээхтик изоляциялыыр уонна сүппүт тыһыынчалар политическай хаайыылаахтары быһыыр иһин хамсааныыны күүһүрдэргэ» ыҥырыыта этиллэр.

Чили норуотун кытары биир санааланыы аан дойдутааҕы нэдиэлэтэ көҥүлгэ уонна демократияҕа дьулуһар Чили героическай норуотугар күүс санаа кэнэҕэһинигэр уонна кольүүһэ күүһүрүүтүгэр тирэҕинэҕэ саарбаҕаламмат.

И. ЛАПИЦКАЙ,
ССТА ырытааччыта.

Эбэһээтэлистибэ туолуутун бэрэбиэркэлиибит

МЭЧЧИРЭҤИ ТАБА ДЬҮӨРЭЛИЭХХЭ

Аҕа дойдуну көмүскүүр Улуу сэриигэ аатырбыт Курскай туһаайыытыгар эмиэ байыаннай бойобуой сүрэхтиниин ылбыт кырдьаҕас саллаат, үлэ ветерана Василий Моисеевич Саввин, төһө да бочуоттаах сынньалаҥҥа тахсыбытын иһин, совхоз производствотыттан араҕыстыбат. Кини субу күннэргэ Субуруускай аатынан совхоз Соловьевтааҕы отделениетыгар ыанньык фермаҕа салайар. Кырдьаҕас рабочай үтүө сыалларга мунньуммут бэйэтин баай опытыгар эдэр ыанньыксыттары Альбина Брызгалова, Клавдия Попова, Татьяна Собакина, Дария Монастырева үөрэтэр.

Коллектив юбилейдаах сылга валовойунан 126649 килограмм үүтү ыырга үрдэтиллибит эбээһэтэлистибэни ылыммыта. Оттон сайыҥҥы түөрт ыйга фуражнай ынах ахсыттан ферма үрдүнэн ортотунан 925-тии килограмм үрүҥ илгэни ыаан, валовойунан 786 центнер үчүгэй хаачыстыбалаах үүтү туттарарга соруктаммыттара. Хайыы-үйэ онус пятилетка иккис сылын аҕыс ыйыгар сайыҥҥы мэччирэҥ үс ыйдара ааһа оҕустулар. Онуоха ферма коллектива кыһаҕаба суох түмүктэрдээх.

Ол курдук, үүт валовой ыамын графигын ферма үрдүнэн 17199 килограмынан аһара ыллылар. Ыанньыксыттар бары сыл аҕыс ыйыгар хас биирдии туруу ынахтарыттан тыһыынчаттан тахсаны килограмм үүтү ыатылар. Ити иһигэр старшайдара В. М. Саввин 1630-туу, ыанньыксыт Т. Г. Собакина 1483-түү килограмм ыанан бастаан иһэллэр. Оттон сайыҥҥы мэччирэҥ үс ыйынааҕы сорудаҕын коллектив валовойунан 5239 килограмынан аһара, фуражнай ынахтан ферма үрдүнэн ортотунан 645-тии килограмм үүт ылыллыахтааҕын оннугар 713-түү килограмм ыанна.

Хахыйах — үрүҥ илгэни үрүйэлиин сүүрүтэрүгүт. Амма өрүһү аҥыас өҥөйө турар өлгөм мэччирэҥнээх сайылык. Күөх от кэбүөрдээх киэҥ хочколорго бу — ферма ыанньык ынахтара талбыттарынан талаланан тото-хана мэччиһэллэр.

Амма өрүс ырыаҕа киирбит, кырдьык даҕаны, ыраас, сырдык уутунан утахтаналлар. Онон үрүҥ илгэни өссө дэбиличчи ыыр кыахтар толору баллар. Ол да иһин В. М. Саввин бэйэтин биир ылааҕаҕын, совхоз Кытаанахтааҕы отделениетын ыанньыксытын М. И. Иванованы кытта сирэй куоталаһыыга киирсэн үлэлиир. Ол эрээри, саамай үүттүгэннээх пасынат, үс ыйга ынах ахсыттан опыттаах ыанньыксыт В. М. Саввин 920, Т. Г. Собакина 791 килограмм үүтү күүгүнэччи ыабыт буоллахтарына, А. Т. Брызгалова, Д. Д. Монастырева, К. Д. Попова 600-тэн эрэ тахсаны килограмм үүтү ыабыттара коллектив биир улахан итэҕэһинэн буолар. Дьиҥинэн, эрдэттэн аҕыннан-суоттаан көрбүт, өлгөм мэччирэҥи эбии аһылыгы кытта таба дьүөрэлээбит ыанньыксыттар мунаарар-тэнкэрэр боппуруостарын уопсай сүбэнэн бириэмэтигэр туоруммут эбиттэ буоллар Хахыйах фермаҕын үүт ыамыттар көрдөрүүтэ лаппа туһуоҕа хааалбыта чиҥиэхэ барыттар чуолкайдык өйдөнөр.

Онон Хахыйах сайылыгын ыанньыксыттара ситиһиллибиттэн уоскуйбакка өссө күүрээннээхтик үлэлииллэрэ, үрүҥ илгэни өссө дэбиличчи ыыллара эрэйиллэр. Маннык кыахтара толору кыахтар баалар диэххэ наада. Ферма бары үлэһиттэрэ бэйэлэрин юбилейдаах сылга туруорунммут үрдүк кирбиилэрин быһыарылар. Чэпчэтэхтик толорор туһугар мантан күһүн үүт ыамын намтаппат бары наададаах дьаһаллары ылыах, эбии аһылыгы дэлэччи уонна хаачыстыбалаахтык оҥорон силиэх, сүөһүттэн ылыллар бородууксуйаны үрдэтиигэ бэйэлэриттэн тутулуктааҕы барытын оҥоруох, ынах сүтүүтүн, ыам көтүүтүн таһаарыа суох тустаахтар уонна ыанньыксыт кыстык сирдэрин кэмигэр булларарга кыһаллыахтаахтар.

С. АЛЕКСЕЕВ,
хаһыат анал. кэрр.

Үлэһиттэр суруктара ●

БИИР СИРГЭ КИИННИЭХХЭ

Биһиги оройуоммут киһилэр кэлин сылларга айылҕа гаһын олоххо-дьаһахха туттуу улам киэҥник иһэр уонна инникитин сайдар кэскиллээх. Коммунальнай предприятиелар уонна тупсарыы оҥоруу комбинатын бэс билэр дьиэлэригэр уонна чааһынай малларга билигин 70-ча газовай билиитэлэр туһаныллаллар. Итини таһынан оройуоннааҕы «Сельхозтехника» холбоһугун итиэнэ ПМК үлэһиттэрин олорор дьиэлэригэр эмиэ бааллар. Райсовет исполкомун ылам ыйын 12 күнүнээҕи быһаарытынан бу үс тэрилтэ, оройуоҥҥа аналлаах участогы кииннээн тэрилиэр диэри, газовай хаһаайыстыбаларын коммунальнай предприятиелар уонна тупсарыы оҥоруу комбинатыгар түмүөхтээх этилэр. Ол күн бүгүҥҥэр диэри олоххо киирэ илик.

Өрүс илин эҥэриниэҕи оройуоннары хааччыйарга Мэҥэ-Хаҥалас оройуонун киһилэр Майаҕа газовай участок тэрийбиттэ. Газобаллоновай установкалары инструкциялаах ылбыт уонна көҥүллээх эрэ дьиэлэр туттар быраабтаахтар.

Оттон биһиги оройуоммутугар уопсай дьиэҕэ баар газовай билиитэлэри сороҕор киһилэр көһөн-көһөн илдьэ барар түбэлтэлэрэ эмиэ баар. Бу биһиги үлэбитигэр үгүс ыарахаттары үөскэтэр. Холобур, С. С. Пинигин газовай билиитэтин саҥа көһөн кэлбит ылара бигэргэтэ олорор. Ити олох сыыһа. Атын квартираҕа көһөр да түбэлтэҕэ газовай билиитэлэр миэстэтигэр хаалларыллыах тустаахтар.

Билигин чааһынай маллар атын сирдэртэн эмиэ атыылаһан туһаналлар. Ол гынан баран киһилэр, өскөтүн, коммунальнай предприятиелар уонна тупсарыы оҥоруу комбинатыгар регистрацияламмакка эрэ газовай билиитэлэри туттар да буоллахтарына баллоннары ылар быраабтара суох. Газовай баллоннар, Саха сиригэр заправочнай станция суох буолан, Красноярскай кыраайтан аҕалыллаллар. Ити — биирэ. Иккиһинэн, газ уоттан наһаа сэрэхтээх, онон сатаабат дьон, ордук кыра оҕолор бүккүһэллэрэ кыттаахтык бобуллар. Өскөтүн газовай баллоннары араас быһылаан таҕыстаҕына тута туһааннаах специалистарга баллэрилиэхтээх, бэйэ оройуоҥҥа олох табыллыбат.

Онон гаһынан туттар тэрилтэлэр ити хаһаайыстыбаларын коммунальнай предприятиелар уонна тупсарыы оҥоруу комбинатыгар киллэриллэрэ, оттон газовай билиитэлээх маллар регистрацияланаллара наада.

М. ПЕТРОВ,
коммунальнай дьиэлэр управляющайдара.

Күөлү ыраастааҥ

Райпотребобщество иһинэн, иэнниэннэ сабиэһэй балыктыан хааччыйар сыалтан, аналлаах балыктыыр бирилгэдэ тэрийллибитэ. Биһиги быйылгы юбилейдаах дьыл сайынгытар 3,5 тонна собону маҕаһыыннарга туттардыбыт. Сибиэһэй балык бэрт хамаҕатык атыыга барар.

Быйыл күһүн бириэгэдэ муу-һу аннынан киэҥник балыктыыр. Маршрутнут: Чурапча, Күбээйи, Иннитгэ уонна Карл Маркс аатынан совхоз Одьулуунтааҕы итиэнэ Бахсытааҕы отделениеларын сорох күөллэрэ. Онон ити күөллэргэ кустаабыт андылаабыт, ону тэҥэ илимнээбит дьон мончуукталарын атаҕын, илимнэрин мааһын ыраастыылара наада.

В. МАКАРОВ,
балыктыыр бириэгэдэ салайааччыта.

Дуобатчыт оҕолору ыҥырабыт

Биһиги, Чурапчытааҕы оҕо спортивнай интернат-оскуолабыт. Саамай эдэр көрүҥэ — дуобат отделениета үс сыл иһигэр эмиэ дьоҕус ситиһиилэниэ: республика үөрэнээччилэрин спорт маастара кыттыылаах «Бэхэм буол» хаһыат бириэһин иһин хамаандалар күрэхтэһиилэригэр кэлин икки сылга биһиэннэрэ бастаатылар. Былырыын Саратов куоракка «Урожай» ДСО спортивнай оскуолаларын хамаандаларын күрэхтэһиилэригэр биһиги оскуолабыт дуобатчыттара Россияҕа иккис буолбуттара.

Дуобаты дьиҥ таптаан, кыһанан үөрэммит оҕолор аҕыйах сыл иһигэр бэлиэччэ ситиһиилэннилэр. Ол курдук, Ваня Новгородов быйыл сайын Туапсе куоракка «Спартак» ДСО уолаттарга бирдиилэри бастыыр иһин күрэхтэһиитигэр 100 хараахтаах дуобакка Россияҕа чемпионната, Оля Чепалова быйыл саас дьахталлар республикатааҕы чемпионаттарыгар үһүс миэстэлэммитэ. Кинилэр — оҕолорго республика чемпионнара.

Биһиги оскуолабытыгар 2—3 сыл үөрэммит Өлөөн оройуонуттан сылдьар Зоя Николаева кыргыттарга Россияҕа сэттис миэстэламмыта, Алексеевскайтан Афоня Слепцов республикаҕа оҕолорго икки төгүл чемпионнаабыта. Бу оҕолор бары маннайгы спортивнай разрядтаахтар.

Дуобакка идэтийбит оскуолаҕа үөрэнэр куруһуокка дьарыктанардааҕар үгүс ордуктаах. Дуобакка үөрэнии биһиэхэ былаан быһыытынан, аналлаах тренердэр салалталарынан нэдиэлэҕэ хас да күн утумнаахтык ыытыллар. Спортивнай оскуолаҕа дуобаты дьиҥ таптыыр, умсугуйар оҕолор мусталлар. Онон улахан көхтөөх, оҕо оҕоттон үөрэнэрэ дьоҥ. Онуоха эбии сылга 3—4 төгүл спортивнай разряды үрдэтэргэ аналлаах классификационнай турнирдары оскуола бэйэтэ тэрийэн ыытар. Аналлаах спортивнай оскуолаҕа улахан күрэхтэһиилэргэ кыттар кыах атыттардааҕар арыый үгүс буолар.

Биһиги оскуолабыт 6—10 кылаастардаах, 250 оҕолоох. Онно наар спортсмен эрэ оҕолор ылыллаллар. Быйылгы үөрэх дьылыттан ыла дуобат отделениетын киэҥэтэр, үөрэнээччи ахсаанын 50-ча киһиэхэ тириэрдэр соруктанар.

Дуобаты дьиҥнээхтик таптааччы, үчүгэй дуобатчыт буоларга баҕалаах, дьулуурдаах оҕолор, биһиги оҕо спортивнай интернат-оскуолабытыгар үөрэнэ кэлэргитигэр ыҥырабыт.

С. ЖИРНОВ,
тренер.

Редактор э. т. И. С. ОКОЕМОВ.

Үлэһит ыччат Чурапчытааҕы орто оскуолата VIII, IX, X, XI кылаастарга 1977—1978 сс. үөрэх дьылын балаҕан ыйын 15 күнүттэн саҕалыыр. Үөрэххэ киирээччилэр үлэлиир сирдэриттэн направлениелаах, тус бэйэлэриттэн сайабылыанньалаах буолуохтаахтар. Бу күннэргэ тэрилтэлэриинэн үөрэнэр саастаах үлэлиир ыччаттары учуоттааһын ыытыллар.

Оскуолаҕа киирэр үлэһит ыччаттары регистрациялааһын балаҕан ыйын 10 күнүттэн 1 №-дээх Чурапчы аҕыс кылаастаах оскуолатыгар күнүс 2 чаастан киэһэ 5 чааска диэри ыытыллар. Үлэлиир ыччаттар, эһигини үөрэххэ ыҥырабыт.

Оскуола администрацията.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700. Чурапчы с., Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—91-395, отделлар—91-495, уопсай — 91-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР.

Индекс 60849. Газета выходит по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 усл. печ. лист. ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ с. Чурапча, ул. К. Маркса 12. Тираж 2991
№ ЗАКАЗА 10